

RUUSA

Kierrätysmuotoilu korusarjan lähtökohtana

SAVONIA

**Opinnäytetyö
Ammattikorkeakoulu
Kulttuuriala**

**RUUSA
Kierrätysmuotoilu korusarjan lähtökohtana**

Saara Ruskola

"Maailma lähti liikkeelle erehtymisestä.
Älä sinäkään pelkää koskaan erehtyä"

(Coelho 2007, 79.)

Tiivistelmä

Opinnäytetyö
Savonia-Ammattikorkeakoulu
Kulttuuriala
Muotoilun koulutusohjelma

Saara Ruskola
Ruusa – Kierrätysmuotoilu korusarjan lähtökohtana

3.5.2015
48 sivua
Ohjaaja: Antti Kares
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani: –

Opinnäytetyön tarkoitus on luoda pohjaa korusarjalle, jonka yhtenä elementtinä on käytetty kierrätysmateriaalia. Tavoitteena on ollut valmistaa kaupallisen tuotteen prototyyppejä. Työ on toteutettu tekijän oman tulevan yrityksen näkökulmasta. Työssä ei ole mukana asiakasta, vaikkakin asiakaslähtöinen asenne on ollut suunnittelussa mukana.

Opinnäytetyössä avataan kestävän muotoilun ja kierrätysmuotoilun käsitteistöä sekä otetaan lähemmin tarkasteluun muutama kierrätysmuotoilun tekijä Suomesta. Kierrätysmuotoilu on käsite, johon nojautuen korusarja on suunniteltu ja valmistettu.

Työssä kuvataan uudelleen alkanutta muotoiluprosessia ja korusarjan tuotekehitysvaiheita sekä pohditaan korusarjan kaupallisuutta ja tarinan voimaa tuotteen taustalla. Lopussa kerrotaan korusarjaan liittyvistä keskusteluista kolmen muotoilun saralla työskentelevän henkilön kanssa.

Avainsanat:
koru, korusarja, kierrätysmuotoilu, konseptointi, prototyypit, kaupallisuus, tarinallisuus

Abstract

Thesis
Savonia University of Applied Sciences
Culture
Degree Programme in Design

Saara Ruskola
Ruusa – Recycling design as the basis of jewelry collection

3.5.2015
48 pages
Supervisor: Antti Kares
Client Organisation/Partners: –

The point of the thesis is to create a basis for jewelry collection in which one of the used elements is recycling material. The object of the thesis has been to produce prototypes of commercial products. The work has been carried through from the perspective of the producer's future company. In the work process there has not been customers even though the customer-oriented attitude has been along throughout the process.

In the thesis there will be made clear concepts of suitable design and recycling design, and also there will be taken a more precise view on some of the recycling designers from Finland. Recycling design is a concept which the jewelry collection is based on and the collection has been designed and produced keeping recycling in mind.

In the text a newly began designing process is described as well as the production phases of the jewelry collection. Also the thought of commercializing of the jewelry collection and the power of storytelling behind the product are considered. In the final phase of the thesis the conversations concerning the jewelry collection are summarized that took place with three persons working along design.

Keywords:
jewelry, jewelry collection, recycling design, conceptualising, prototypes, commercialism, storytelling

Sisällys

1 Johdanto	8	5 Risut ja ruusut	38
1.1 Mistä kaikki alkoi?	9	6 Pohdinta	41
1.2 Työnkulun tarkastelua	11		
2 Kestävän muotoilun juuret	13	Lähteet	43
2.1 Mitä on kierrätysmuotoilu?	15	Kuvat ja kuviot	45
2.2 Kierrätysmuotoilu Suomessa	16		
3 Uusi alku suunnitteluun	19		
3.1 Mitä on konseptimuotoilu?	20		
3.2 Kuvataulut apuna	21		
3.2.1 Muotokielen muodostaminen	21		
3.2.2 Tunnelman kiteyttäminen	23		
3.2.3 Käyttäjän olemuksen oletus	25		
3.3 Hahmomallien työstöä	27		
3.4 Konseptien valitseminen	29		
3.5 Prototyyppien valmistaminen	32		
4 Ruusa-korusarja	33		
4.1 Tarinan tärkeys	36		
4.2 Mietteitä kaupallisuudesta	37		

1 Johdanto

Opinnäytetyöni tarkoitus on luoda pohjaa korusarjalleni, jonka yhtenä elementtinä olen käyttänyt kierrätysmateriaalia. Tavoitteenani on valmistaa kaupallisen tuotteen prototyyppejä, jotka on mahdollista myöhemmin yksityisyrittäjänä viedä markkinoille. Olen toteuttanut työni oman tulevan yritykseni näkökulmasta. Työssäni ei ole mukana asiakasta, vaikkakin asiakaslähtöinen asenne on ollut suunnittelussa vahvasti mukana.

Kerron opinnäytetyöni lähtökohdista ja tarkastelen muutama vuosi sitten käyntiin lähtenyttä muotoiluprosessiani. Avaan kestävän muotoilun ja kierrätysmuotoilun käsitteistöä sekä otan lähemmin tarkasteluun muutaman kierrätysmuotoilun tekijän Suomesta. Kierrätysmuotoilu on käsite, johon nojautuen olen suunnitellut ja valmistanut korusarjani.

Kuvaan opinnäytetyöni myötä uudelleen alkanutta muotoiluprosessiani sekä korusarjani tuotekehitysvaiheita, alkujatuksista konseptointiin ja prototyyppien valmistamiseen. Pohdin korusarjani kaupallisuutta ja tarinan voimaa tuotteen taustalla. Lopussa kerron korusarjaani liittyvistä keskusteluistani kolmen keskenään hyvin erilaisen muotoilun saralla työskentelevän henkilön kanssa.

***Tavoitteenani
on valmistaa
kaupallisen
tuotteen
prototyyppejä.***

1.1 Mistä kaikki alkoi?

Ideani kierrätysmateriaalista valmistetusta korusta sai alkunsa vuonna 2010, kun eräiden pääsykokeiden ennakkotehtävänä oli ”suunnittele ja valmista ekologinen koru”. Muistan tehtävänannon herättäneen minussa suurta innostusta. Mietin koruun sopivaa materiaalia ja mieleeni muistui joulun alla myyjäisissä näkemäni korut metallisista pullonkorkeista. Päätin kokeilla, pystyisinkö viemään materiaalin työstön astetta pidemmälle. Nimenomaan kokeilemalla aloitin työskentelyni ja se osoittautuikin varsin hyväksi ratkaisuksi.

Tuohon aikaan opiskelin vielä metalliartesaaniksi, joten pystyin korunteossa hyödyntämään työkaluja ja laitteita, joita ei minulta kotoa olisi löytynyt. Lopputuloksena syntyi kaulakoru kuudesta työstetystä kruunukorkista sekä nahkanauhasta (*kuva 1, s. 10*). Myöhemmin kokeilin muiden materiaalien, kuten messingin ja satiininauhan yhdistämistä korkkeihin. Toteutus jäi puolitiehen ja ajatus tämäntyyppisestä korusta on muhinut mielessäni.

Kierrätysmateriaalin käyttö korussa ja sen yhdistäminen muihin materiaaleihin kiehtoo minua suuresti. Myös maapallon resurssien ja raaka-aineiden rajallisuuden ymmärtäminen on saanut minut pohtimaan korussa käytettäviä vaihtoehtoisia materiaaleja. Ekologisuuden arvostamisen nousu näkyy ajassamme ja uskon tämäntyyppiselle korulle löytyvän kysyntää. Tässä työssäni tulenkin kehittämään pullonkorkeista syntyvää korusarjaa ajatuksesta prototyyppivaiheeseen asti.

Ideoiden syntyminen tekemällä on minulle hyvin tyypillistä. Nyt muutama vuosi myöhemmin on mielenkiintoista tarkastella vuonna 2010 tapahtunutta muotoiluprosessiani. Hämmästykseni löydän muotoilutavastani samankaltaisuutta **Ilkka Kettusen** uuden muotoiluprosessin kanssa (*kuvio 1, s. 10*). Aikaisemmin Kettunen oli sitä mieltä, että muotoiluongelma täytyy ymmärtää, ennen kuin sen voi ratkaista. Nyt hän on oivaltanut, että ymmärtäminen tapahtuu tekemisen kautta. Ensiksi on näky siitä, mitä tullaan tekemään ja tämä tarina syntyy muun muassa aikaisemmista kokemuksista sekä identiteetistä. Tekemisen aikana ymmärretään yhä paremmin, mitä ollaan tekemässä. Tekemisen ja tajuamisen aikana vanha tarina muuttuu uudeksi tarinaksi. Näin ollen prosessilla ei ole alkua eikä loppua. (*Kettunen 2013, 16–17.*)

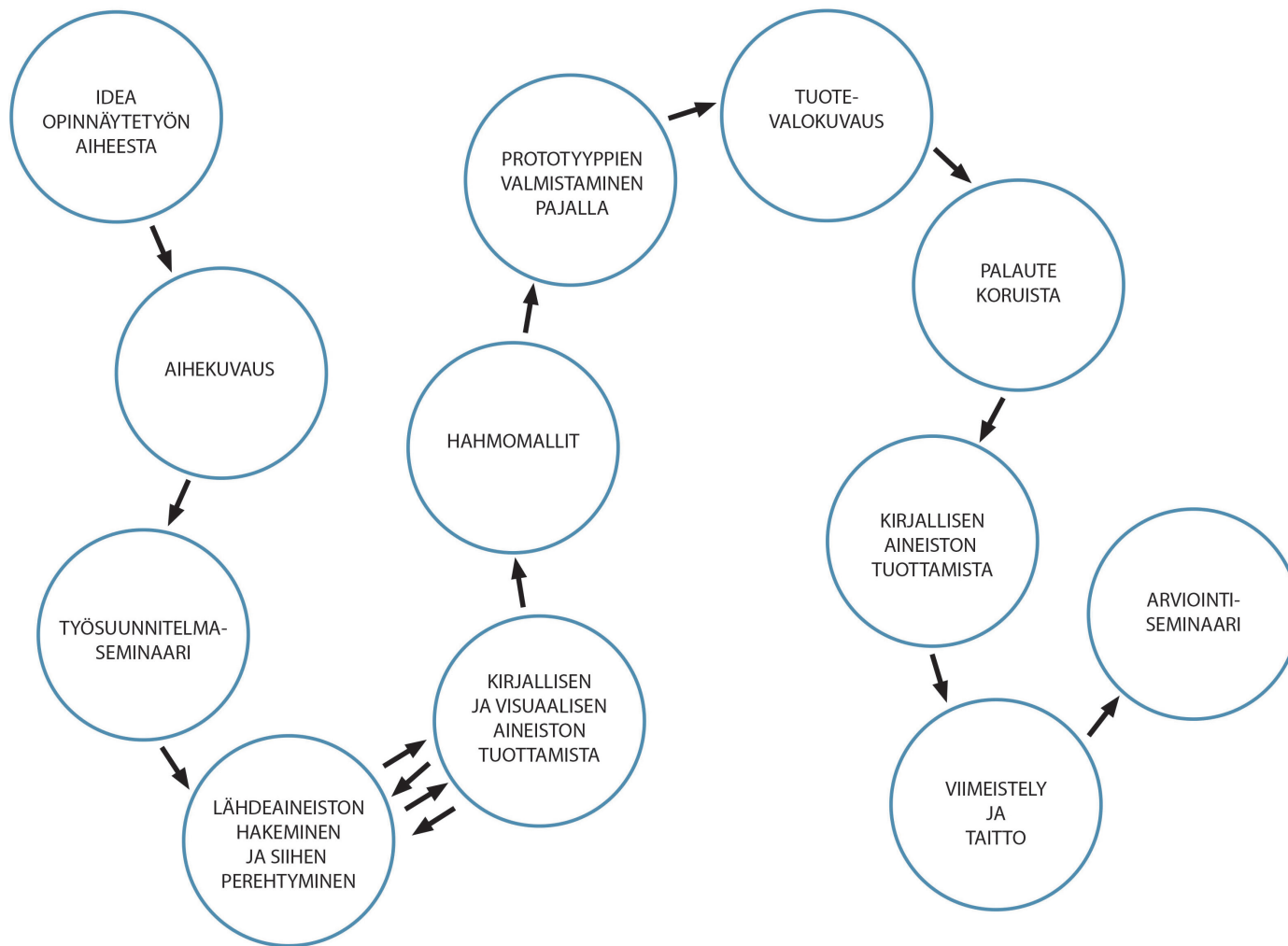
Kettusen *Mielekkyyden Muotoilu* –kirjaa lukiessani huomioni kiinnittyy käsitteeseen nimeltä bricolage. Se on **Lévi-Straussin** kehittämä käsite aktiviteetista, jossa improvisoiden käytetään käsillä olevia materiaaleja ongelman ratkaisuun. Bricolage tarkoittaa askartelua, rakentamista ja kasaamista. (*Kettunen 2013, 34–36.*) Juuri tällainen pieni ”bricoleur” taisi päästä itsessäni valloilleen, kun työstin ennakkoluulottomasti ja ilman sen suurempia suunnitelmia aihioita pullonkorkeista.

KUVIO 1. Uudenlainen muotoiluprosessi.
(Kettunen 2001.)

KUVA 1. Ensimmäinen koruni pullonkorkeista. (Ruskola 2015.)

1.2 Työnkulun tarkastelua

KUVIO 2. Työnkulkukaavio. (Ruskola 2015.)

Työnkulkukaaviossa (kuvio 2, s. 11) kuvaan opinnäytetyöni prosessin vaihteita idean syntyisestä arviointiseminaariin asti. Alkuperäisenä ajatuksenani oli lähteä heti pajalle tekemään kokeiluja ja rakentaa työni vuorottelemalla teorian ja käytännön osuuden kanssa. Koulumme muutto eri tiloihin, laitteiden puute sekä työtilojen remontti laittoivat kuitenkin suunnitelmani uusiksi. Työni alkuvaihe keskittyi enimmäkseen lähdeaineiston hakemiseen ja siihen perehtymiseen sekä näiden pohjalta kirjallisen ja visuaalisen aineiston tuottamiseen. Pajalle pääsin työskentelemään vasta huhtikuun alkupuolella. Tästä johtuen en ehtinyt perehtyä työn loppupuolen vaiheisiin niin syvällisesti, kuin aluksi ajattelin. Muun muassa prototyyppien valmistamiseen, niiden kehittämiseen sekä sen jälkeisiin työvaiheisiin olisin kaivannut hieman enemmän aikaa.

Työni alkuvaihe keskittyi enimmäkseen lähdeaineiston hakemiseen ja siihen perehtymiseen.

2 Kestävän muotoilun juuret

Mirja Niemelä toteaa *Kestävää muotoilua mallintamassa – Tulkitseva käsitetutkimus taideteollisen muotoilun näkökulmasta* –kirjassa, ettei kestävän muotoilun käsitteen tulkinta ole yksiselitteistä. Sen historiallinen tausta on monitasoinen ja sisältää monia lähikäsitteitä ja niiden merkityksiä. (Niemelä 2010, 106.) Vasta tätä työtä tehdessäni ja alan kirjallisuuteen perehdyttyäni itsellenikin valkeni kestävän muotoilun moniulotteisuus. Ei siis ihme, että monet eri käsitteet tuntuivat aluksi hämmentäviltä ja oli hankala ymmärtää niiden sisältöä ja suhdetta toisiinsa.

Niemelän mukaan kestävän muotoilun juuret ulottuvat syvälle kestävään kehitykseen. Tämän myötä kestävän muotoilun taustalla vaikuttavat niin ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen kuin taloudellinenkin muotoilu. Myös vihreä muotoilu ja kierrätysmuotoilu ovat kestävän muotoilun määrittäviä käsitteitä. Muotoilunäkökulmat, kuten design for all, empaattinen muotoilu, hyvinvointimuotoilu, sosiaalinen muotoilu, palvelumuotoilu sekä slow design noudattavat nekin osaltaan kestävän muotoilun periaatetta. (Niemelä 2010, 69–106.)

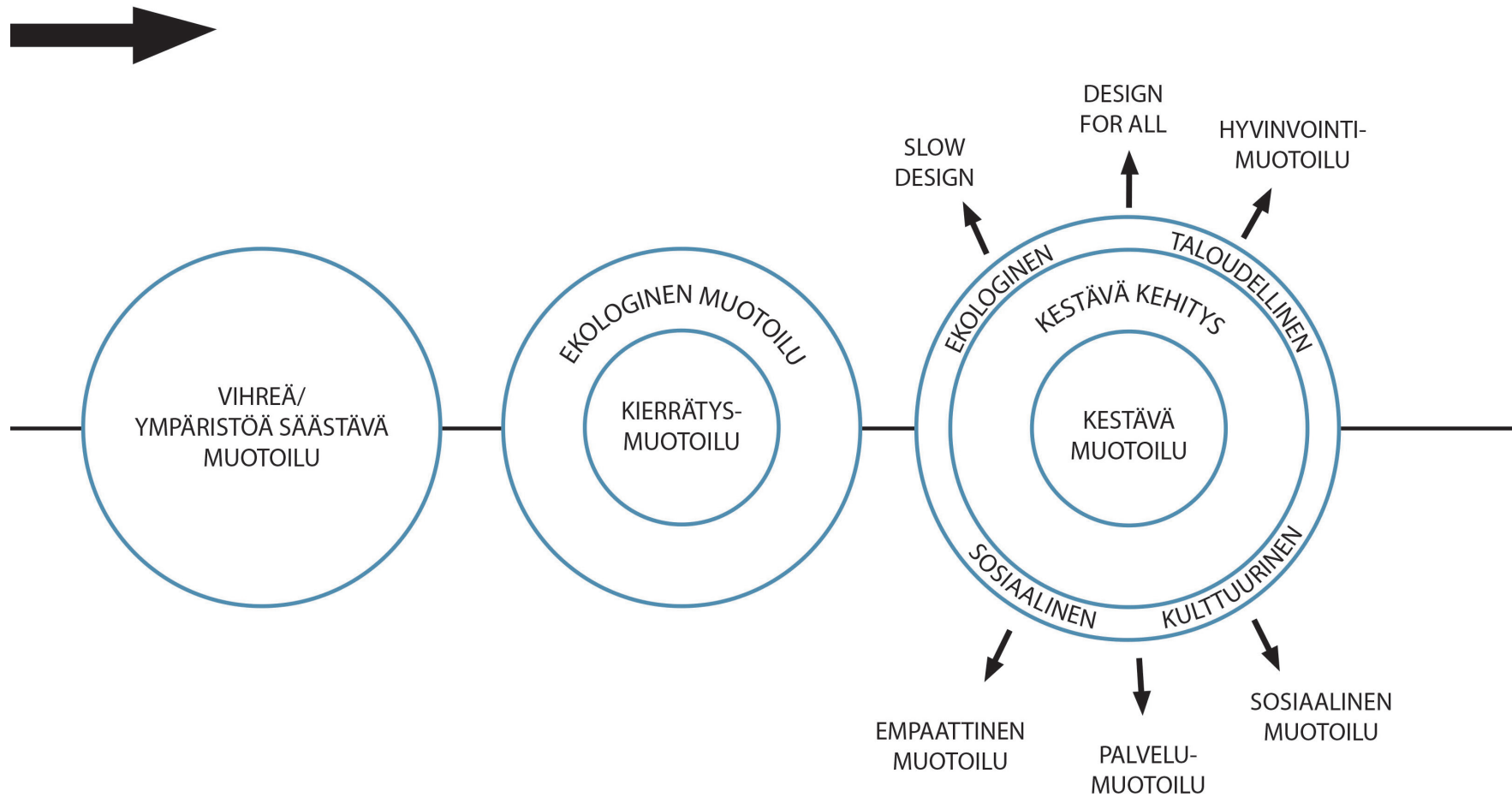
Termejä on monia ja oivallan, että kukin termi on oman aikansa tuotos. Vihreän muotoilun, ekologisen muotoilun, kierrätysmuotoilun ja kestävän muotoilun historia on yli 30-vuotinen. Kehitys on kulkenut vihreän muotoilun kautta ekologisten muotoiluun ja lopulta kestävään muotoiluun 1900-luvun aikana. Muotoilusuuntausten prosessit ja menetelmät ovat osin päällekkäisiä, joten tarkkoja siirtymäajan kohtia niiden välille ei voida antaa. Suomeen muotoilusuuntaukset ovat rantautuneet viiveellä ja täällä kestävän muotoilun käsitteestä

on alettu puhua vasta 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen aikana. (Niemelä 2010, 105.)

Vahvana näkökulmana kestävän muotoilun historiassa ilmenee ekologisuus, jonka menetelmällisyyttä on kehitetty 1980-luvun lopulta lähtien. Nykyään ekologisesta muotoilusta puhuttaessa tarkoitetaan tuotteen ympäristövaikutusten tarkastelua. (Niemelä 2010, 93–106.) Näkisin ekologisuuden vahvan taustan selittävän termin yleisen käytettävyyden tänäkin päivänä.

1990-luvun lopulla kuitenkin huomattiin, etteivät ekologinen muotoilu ja kierrätysmuotoilu ole riittäviä ratkaisuja uusien tuotteiden suunnittelussa ja rinnalle otettiin kulttuurin, eettisyyden sekä sosiaalisuuden tuomat haasteet. Eettisyyden ja sosiaalisuuden myötä ekologinen muotoilu laajentui ottamaan vastuuta myös ihmisistä, ei vain tuotteesta ja ympäristöstä. Näin ollen ekologisen muotoilun ympärille syntyi laajempi käsite – kestävän kehityksen ulottuvuuk-sien suuntaama kestävä muotoilu. (Niemelä 2010, 105.)

Helpottaakseni eri käsitteiden suhteiden sekä aikajärjestyksen hahmottamista, rakensin kaavion aiheen tiimoilta (kuvio 3, s. 14). Erityisen mielenkiintoista oli huomata, kuinka kierrätysmuotoilu-käsite sijoittuu kaavioon ja vaikuttaa suhteessa muihin käsitteisiin.

KUVIO 3. Kestävän muotoilun käsitteistöä. (Ruskola 2015.)

2.1 Mitä on kierrätysmuotoilu?

Kierrätysmuotoilulla tarkoitetaan tuotteiden suunnittelua ja valmistusta pääosin kierrätysmateriaaleista. Materiaalin kierrättäminen on osa ekologista muotoilua. Mielenkiintoista kuitenkin on, ettei materiaalin kierrättäminen ole uusi asia, sen painoarvo vain on eri aikakausina vaihdellut. Viime vuosien aikana kierrättämisen merkitys on noussut huomattavasti myös muotoilun lähtökohtana. (Niemelä 2010, 80–83.) **Kenneth Geiser** luonnehtii, että materiaalien kierrätys on yhtä vanhaa kuin ihmiselämä. (Geiser 2001, 216.)

Kierrättämiseen liittyy monia eri käsitteitä, kuten jätteen kierrätys, uusiokäyttö, uudelleenkäyttö, kierrätys, jäte, jättemateriaali ja tuunaus. Nämä kaikki käsitteet kuvaavat kierrättämistä, mutta ovat sisältämältään toiminnaltaan erilaisia. (Niemelä 2010, 82–83.) Ympäristösanasto määrittelee jätteen kierrättämisen jätteiden tai jätejakeiden käyttämiseksi raaka-aineena tai materiaalina. Uusiokäytöllä tarkoitetaan jätteiden kierrätystä takaisin tuotannon raaka-aineiksi. (Ympäristösanasto 1998, 112.) Tästä esimerkkeinä ovat muun muassa lasin ja alumiinitölkkien kierrätys (kuva 2). Kierrätystä on myös kierrätyskeskusten ja kirpputorien toiminta. Osa tuotteista on suunniteltu kierrätettäväksi materiaalina tai tuotteen osana ja osa taas päättyy muusta syystä hyötykäyttöön. (Niemelä 2010, 82.)

Materiaalin kierrätystä on kahdenlaista. Primäärinen kierrätys on materiaalin kierrättämistä takaisin samaan tai samantyyppiseen tuotantoon. Sekundäärinen kierrätys taas prosessoi materiaalia uudelleen, jolloin saattaa tapahtua materiaalihävikkiä. Osa materiaaleista huononee käytössä niin, ettei niitä voi kierrättää. Alumiini, rauta ja lasi ovat kuitenkin helposti kierrätettävissä olevia materiaaleja.

Uudelleenkäytön suunnittelun hyvänä esimerkkinä voidaan pitää ladattavia paristoja. (Niemelä 2010, 83.)

Kierrätyskäsitteen muotoilunäkökulmakin voidaan jakaa kahteen osaan. Joko tuote muotoillaan kierrätettäväksi eli purettavaksi tai tuote muotoillaan kierrätys- ja jättemateriaalia hyödyntäen. Molemmat suunnat ovat materiaalin kierrättämistä, mutta lähtökohdiltaan erilaisia. (Niemelä 2010, 83.)

Tässä työssä käytän tuotteitteni muotoilussa kierrätys- ja jättemateriaalia hyödyntävää muotoilunäkökulmaa. Kierrätän materiaalia sekundäärisesti. Prosessoin valitsemaani kierrätysmateriaalia eli käytettyä kruunukorkkia uudelleen, jolloin materiaalihävikiksi muodostuu korkin silikoniosa.

KUVA 2. Alumiinitölkkien kierrätystä. (Palpa s.a.)

2.2 Kierrätysmuotoilu Suomessa

Kierrätysmuotoiluala on nuori ja saattaa olla vielä tuntematonkin monelle suomalaiselle. Viime vuosina ala on kuitenkin ollut kasvussa ja tehnyt tunnettavuutta kuluttajien keskuudessa. Kestävän kehityksen mukaisien arvojen voimistuessa ja vastuullisen kuluttamisen lisääntyessä kierrätysmuotoilualalla on havaittavissa huomattavaa potentiaalia. Myös EU- ja kansallisessa lainsäädännössä tapahtuvat muutokset edistävät osaltaan kestävää muotoilua, ja sitä kautta kierrätysmuotoilu-alaa. (Räsänen ja Ranna 2012, 4.)

Globe Hope on **Seija Lukalan** vuonna 2003 perustama suomalainen designyritys, joka valmistaa tuotteensa kierrätys- ja ylijäämämateriaaleista. Yritys noudattaa suunnittelussaan ja tuotannossaan kestävä kehityksen periaatteita ja haluaa tarjota kuluttajille ekologisen ja kestävä vaihtoehtoon. Tavoitteenaan Globe Hope pitää kauniiden, käytännöllisten ja oivaltavien tuotteiden suunnittelemista ja valmistamista, ekologisuudesta tinkimättä. (Globe Hope 2014.)

Globe Hopen mallistoon kuuluu vaatteita ja asusteita niin naisille, miehille kuin lapsillekin. Yritys pyrkii jättämään tuotteissansa näkyviin alkuperäismateriaalien valmiita yksityiskohtia, jotka kertovat materiaalin historiasta sekä alkuperäisestä käyttötarkoituksesta. Hyvänä esimerkkinä tästä on Ruotsin armeijan takista valmistettu *Esikko*-olkalaukku (kuva 3, s. 17), jossa takin tasku on hyödynnetty alkuperäisessä muodossaan. Tällä tavoin tuotteelle myös luodaan tarinaa. (Globe Hope 2014.)

Evolum-yrityksen takana on muotoilija **Jukka Isotalo**. Ympäristökysymykset saivat hänet valitsemaan tärkeimmäksi materiaalikseen

kierrätyslasin ja ensimmäiset kierrätyslasituotteet valmistuivat vuonna 1989. Nykyään yrityksen valikoimiin kuuluvat muun muassa erilaiset juomalasit, kynttilänjalat sekä valaisimet. (Evolum s.a.)

Isotalo valmistaa tuotteet käsityönä hiomalla ja kiillottamalla lasipulloista, joita ei Suomessa käytetä uudelleen. Materiaalin tuotteisiinsa hän saa Helsingin alueen ravintoloista sekä Alkon logistiikan kautta. Isotalo koristelee tuotteet hiekkapuhaltamalla, mutta ei hapota lasia. ”Kun valmistan tuotteitani, en sulata lasia, vaan hyödynnän olemassa olevan kappaleen muotoja”, hän kertoo. Näin toimiessaan Isotalo käyttää vain murto-osan energiasta, joka kuluu vastaavien tuotteiden valmistamiseen kuumatyöstämällä neitseellisistä tai kierrätetyistä materiaaleista. Tasolasin hän leikkaa ja hioo lasitusliikkeen ylijäämäpaloista ja tuotteiden puuosat ovat useimmiten pellavaöljyllä käsiteltyä leppää. (Evolum s.a.)

Isotalo toteaa pyrkivänsä yhdistämään laadukkaasti älyn ja tunteen ilman kompromisseja. Mielestäni tämä ajatus kiteytyy hyvin hänen kaikissa töissään ja erityisen hyvin *Onni*-valaisimessa (kuva 4, s. 17). Valaisin on suunniteltu energiansäästölampulle ja se on valmistettu italialaisesta valkoviinipullosta, ruostumattomasta teräksestä sekä pähkinäpuusta. Valaisimen lasiosaa koristavat kauniit hiekkapuhalletut puun latvat. (Evolum s.a.)

Elli Hukka tunnetaan kierrätetyistä värikynistä suunnittelemistaan ja valmistamistaan *Lempiväri*-koruistaan. Lisäksi hän tekee myös *Raanubags*-laukkuja, joiden materiaalina on käytetty vanhoja, villaisia seinävaatteita. Hiljattain häneltä on ilmestynyt myös hopeakorutarja

Ilma. Korut ja laukut on kokonaan valmistettu Suomessa ja niiden valmistusmateriaalit ovat mahdollisuuksien mukaan kierrätysmateriaaleja. (Elli Hukka s.a.)

Hukka kertoo rakastavansa uusien asioiden keksimistä vanhoista ja unohdetuista tavaroista. Hän inspiroituu kirpputoreilla ja joskus jopa vanhojen säilytyslaatikkojensa sisällöstä. Tuotteissaan Hukka pyrkii käyttämään suomalaista alkuperää olevia kierrätysmateriaaleja niin paljon kuin mahdollista. (Elli Hukka s.a.)

Lempiväri-korusarja pitää sisällään sormuksia, korvakoruja, kaulakoruja, rintakoruja ja jopa kalvosinnappeja. Lempiväri-sarjassa mielenkiintoista on, että samasta kategoriasta löytyy usein monenlaisia versioita. Esimerkiksi kaulakoruja löytyy kolmea eri mallia (kuva 5, s. 18). (Elli Hukka s.a.)

KUVA 3. Esikko-olkalaukku, Globe Hope.
(Globe Hope 2014)

KUVA 4. Onni-valaisin, Jukka Isotalo. (Evolum s.a.)

KUVA 5. Lempiväri-kaulakoruja, Elli Hukka. (Elli Hukka s.a.)

3 Uusi alku suunnitteluun

Halusin aloittaa suunnittelun uudella näkemyksellä, miettiä jokaista ratkaisua entistä perusteellisemmin sekä suunnitella ja valmistaa kaupallisen tuotteen prototyyppejä. Kierrätysmuotoilu oli käsite, johon nojautuen tulisin suunnittelemaan pullonkorkeista valmistettavan korusarjan. Päämateriaali oli selvä, se olisi metallinen pullonkorkki. Muut koruun yhdistettävät materiaalit vaativat kuitenkin hieman pohdintaa. Lopulta jätin vaihtoehtoista pois huonosti kulu- tusta kestävät nahka- ja satiininauhat ja valitsin päämateriaaleikseni kruunukorkit ja hopean.

Koru- ja jalometallimuotoilijaksi opiskellessani olen suorittanut molemmat harjoitteluni pienissä Helsingin keskustassa sijaitsevista pa- jaliikkeissä. Olen myös osallistunut moniin myyjäisiin ja tapahtumiin omilla tuotteillani. Näiden kokemusten myötä olen huomannut, että liian erikoinen tuote jää usein ostamatta. Tuotteessa olisi hyvä olla mukana ihmisille jo ennestään tuttuja elementtejä. Tällaisessa ajattelussa saattaa kuitenkin piillä vaara liian tavanomaisen tuotteen suunnittelusta. Tavoitteenani suunnittelutyössä onkin löytää tasa- paino tavanomaisuuden ja outouden välillä. Muotoilufilosofianani voisni pitää tietynlaisen jujun löytymistä tuotteissani. Ensivilkaisulla sitä ei välttämättä huomaa, mutta kun tarkastelee lähemmin, huo- maakin hauskan yksityiskohdan tai materiaaliratkaisun.

Ajatuksenani on suunnitella koru, jota kuluttajan olisi helppo lähes- tyä. Liian oudot ja erikoiset suunnitelmat jätin jo alusta alkaen pois. Pelkästään koruun tulevan uudenlaisen materiaalin, kruunukorkin takia, muoto on mielestäni hyvä pitää yksinkertaisena. Metallinen pullonkorkki on korun materiaalin lähtökohta. Pullonkorkissa jo

itsessään olevan pyöreän muodon haluan ainakin osittain säilyttää. Pyöreä muoto on tuttu muoto ihmisille ympäröivästä maailmasta ja jo olemassa olevasta esineistöstä. Geometrisista symbolikuvista ympyrää pidetään ehkäpä tärkeimpänä ja laajimmalle levinneenä. Ympyrän muodon voi nähdä auringossa ja kuussa. Luontokin tuot- taa monia pyöreitä muotoja. (Biederman 2002, 427.)

Ideanani on myös muokata materiaalia sitä kunnioittavalla tavalla, antaa materiaalin alkuperän näkyä sopivassa suhteessa. Liian kauas lähtökohdasta lähteminen ei ehkä toisi koruun yhtään sen enempää lisäarvoa. Päinvastoin, väkisin vääntäminen saattaisi vain tuhota osan herkkyydestä.

**Metallinen
pullonkorkki
on korun
materiaalinen
lähtökohta.**

3.1 Mitä on konseptimuotoilu?

Konsepti tarkoittaa luonnosta ja hahmotelmaa. Konsepti on kuin epätarkka valokuva, josta kuitenkin näkee ongelman ratkaisun ja pääkohdat eli toiminnan, materiaalit, tekniikan, muodon ja värit. (Kettunen 2001, 59.) Konseptimuotoilu on tässä työssäni vaihe, joka alkaa tämän luvun alun mietteistäni suunnitteluun ja päättyy kun olen valinnut konseptit, joista valmistan prototyypit.

Konseptisuunnittelu on luonteeltaan innovoivaa ja luovaa. Ratkaisun keskittymisen sijasta suunnittelijan olisi hyvä ottaa etäisyyttä suunnittelukohteeseensa. Uudesta näkökulmasta tarkastelu mahdollistaa uusien ratkaisujen tuottamisen. Askeleen ottaminen taaksepäin laajemman kokonaiskuvan saamiseksi ennen syöksymistä eteenpäin, on tätä prosessin vaihetta hyvin kuvaava vertauskuva. (Keinonen ja Jääskö 2004, 37–38.)

Suunnitteluvaiheen uskottavuus on konseptoinnin keskeinen osa. Löydän **Turkka Keinosen** ja **Vesa Jääskön** *Tuotekonseptointi* –kirjasta lauseen, jota jään pohtimaan: ”Toisaalta haetaan uutta ja kiinnostavuutta, toisaalta tuntuma toteutettavuuteen on säilytettävä.” Lause kiteyttää ristiriitaiset ajatukseni konseptimuotoilusta. Ratkaisujen uskottavuuden pettäessä saattaa pettää myös tekijän uskottavuus ja taas liian turvallisilla vesillä pysyttäessä tuote saattaa menettää kiinnostavuutensa. (Keinonen ja Jääskö 2004, 38–39.) Työssäni käytän kierrätysmateriaalia ja ajatuksenani on suunnitella ja valmistaa tuotteet materiaalia kunnioittaen sekä välttää liikoja työvaiheita. Ymmärrän, että minun on pyrittävä löytämään tasapaino uusien ratkaisujen ja toteutettavuuden välillä.

Minun on pyrittävä löytämään tasapaino uusien ratkaisujen ja toteutettavuuden välillä.

3.2 Kuvataulut apuna

Usein suunnittelun apuna käytetään erilaisia mielikuvatauluja. Muotoilun opintojeni aikana olen todennut kuvataulujen tekemisen prosessin kannalta hyödylliseksi ja niinpä tässäkin yhteydessä päätin rakentaa muotokieli-, tunnelma- sekä käyttäjätaulut. Kuvataulut selkeyttivät ajatuksiani ja antoivat raamit työlleni. Ne kertovat, millaista korua olenkaan tekemässä ja kenelle se on suunnattu. Taulujen yhteinen visuaalinen ilme on myös tärkeää. Kolmen taulun ryhmä on ilmeeltään ja tyyliltään lopullista tuotetta kuvaava. Taulut ovat suuri apu itselleni, mutta myös työväline mielikuvien sekä ajatuksien välittämisessä mahdolliselle asiakkaalle suunnitteilla olevasta konseptista tai tuotteesta.

***Kuvataulut
selkeyttivät
ajatuksiani.***

3.2.1 Muotokielen muodostaminen

Muotokielitaulu (kuva 6, s. 22) antaa osviittaa korun muotokielestä sekä visuaalisesta ilmeestä. Muotokieleltään koruni on ajaton. Pyöreä muoto on klassinen ja aikaa kestävä. Pyrin siihen, että lopputulos olisi tasapainoinen, olematta kuitenkaan tylsä. Yksi ekologisuuden aspekti onkin, että tuote kestää, ei pelkästään konkreettisesti vaan myös muotokieleltään ajan hampaan kulutusta. Siksi haluan suunnitella korun, joka ei liikaa sitoudu tämän päivän trendeihin, korun jota vuosienkin kuluttua pystyy kantamaan tuntematta itseään vanhanaikaiseksi.

Päämateriaalini on metallinen, teräksestä valmistettu pullonkorkki. Muilla materiaalivalinnoillani haluan tuoda pienen ripauksen eleganttiutta ja luksusta koruun. Hopean valitsin yhdeksi materiaalikseni. Hopean edullinen hinta, hyvä työstettävyyys sekä sen tuttuus ihmisille olivat pääasiallisia syitä. Myös sävymaailmaltaan tämä jalometalli sopi suunnitelmiini. Tunsin kuitenkin vielä tarvitsevani jonkunlaisen raikkaan elementin korusarjaani. Mieleepi juolahti ajatus korumaailman klassikoista, helmistä. Vaaleat helmet voisivat sopia hopean ja teräksen kanssa hyvin yhteen, niin sävyltään kuin muotokieleltäänkin. Vaikka helmet sopivat hyvin yksin korkkien kanssa, tuovat ne myös koruun tietynlaista kontrastia. Herkkä helmi voisi olla mielenkiintoinen yhdistelmä ronskimman, teräksisen korin kanssa.

KUVA 6. Muotokielitaulu. (Ruskola 2015.)

3.2.2 Tunnelman kiteyttäminen

Tunnelmataulu (*kuva 7, s. 24*) kuvaa tunteita, joita käyttäjässä herää korua käyttäessään. Leikkisyys on yksi kolmesta tunteesta, joka välittyy korusta käyttäjän olemukseen asti. Elämää ei tarvitse aina ottaa niin vakavasti. Pienistä asioista tulee muistaa iloit. Koru vahvistaa kantajansa tyyneyttä ja antaa voimaa elämässä eteen tuleviin haasteisiin. Koru sopii moneen tilanteeseen ja on mukana elämän eri vaiheissa. Ajan myötä koruun liitetään muistoja, joista kumpuaa elämänläheinen tunnelma.

***Pienistä asioista
tulee muistaa
iloita.***

KUVA 7. Tunnelmataulu. (Ruskola 2015.)

3.2.3 Käyttäjän olemuksen oletus

Käyttäjäprofiilin sekä –taulun (kuva 8, s. 26) muodostamista varten olen tutustunut **Johanna Moisanderin** (2001) väitöskirjaan *Representation of Green Consumerism: A Constructionist Critique*, jossa tarkastellaan ekologista kuluttajaa suomalaisessa yhteiskunnassa sekä **Tanja Haapamäen** (2006) pro gradu -tutkielmaan *Roskasta designbrändiksi: Case Secco ja Globe Hope*, joka kuvaa brändin rakentamista kierrätysdesignyrityksessä. Näiden kahden lähteen sekä omakohtaisten kokemusteni pohjalta olen luonut käyttäjäprofiilin korusarjalleni.

Koruni kuvitteellinen käyttäjä on 32-vuotias terveydenhoitoalalla työskentelevä ja Helsingissä asuva **Satu Aate**. Hän on kiinnostunut ympäröivästä maailmasta, pohtii paljon ja kyseenalaistaa asioita. Toisinaan hän vaipuu omiin haaveisiinsa. Hänen mottonaan voisikin olla ”Kuljen pää pilvissä ja jalat tiukasti maassa”, mikä kuvaa hyvin tätä vastakohtaisuutta hänen luonteessaan.

Varsinkin vapaa-ajan vaateuksessaan Satu korostaa persoonaansa pukeutumisella ja haluaa herättää keskustelua asustevalinnoillaan. Hän on ymmärtänyt olevansa ainutlaatuinen, eikä missään nimessä halua hukkua toisinaan homogeeniseltäkin tuntuvaan ihmisenemistöön. Usein Satu muistetaankin jostakin hänen pukeutumisensa oivaltavasta ja kauniista yksityiskohdasta.

Satu on hiljattain siirtynyt toteuttamaan elämäntapanaan sallivampaa näkökulmaa ekologisesta kuluttamisesta. Ekologisella kuluttamisella tarkoitetaan elämäntapaa, joka minimoi haitalliset vaiku-

tukset ympäristöön. Ekologisinta olisi tietysti kaiken kuluttamisen minimointi, mutta se voi tuntua lähes mahdottomalta nykyisessä kulutuskeskeisessä ja mukavuudenhaluisessa yhteiskunnassamme. (Moisander 2001, 77–79.) Kaiken kulutuksen minimointi tuntuu myös Sadusta hankalalta, joten hän on päättänyt valita sellaisia tuotteita ja palveluita, joilla on vähemmän ympäristövaikutuksia. Näin tehdessään Sadun ei kokonaan tarvitse luopua kuluttamisesta ja hän pystyy toteuttamaan elämäntapaansa hyvällä omallatunnolla.

**Satu on siirtynyt
toteuttamaan
sallivampaa
näkökulmaa
ekologisuudesta.**

KUVA 8. Käyttäjätaulu. (Ruskola 2015.)

3.3 Hahmomallien työstöä

Ensimmäinen konkreettinen kokeiluvaiheeni oli hahmomallien rakentaminen. Piirtämisen ja perinteisen luonnostelun sijaan päätin tehdä hahmomalleja, sillä tunsin tarvitsevani työhöni kolmiulotteista näkemystä. Hahmomallit ovat nopeita ja helposti tehtäviä ideoinnin ja luonnostelun välineitä, kuin kolmiulotteisia luonnoksia. **Ilkka Kettusen** *Muodon palapeli* –kirjassa suositellaankin malleihin valittavan helpommin ja nopeammin käsiteltävissä olevia materiaaleja, kuin lopullisessa tuotteessa käytettävät materiaalit. (Kettunen 2001, 100–102.)

Aluksi rakensin hahmomalleja paperista. Hetken aikaa paperin kanssa temppuiltuani huomasin kaipaavani materiaalilta enemmän plastisuutta. Tavoittelemani kaarevat ja kuperat pinnat eivät noin vain paperista onnistuneetkaan. Mieleeni muistui aikoinaan muutama oteeseenkin käyttämäni muovailtava vaha. Tämä materiaali soveltui hyvin käyttötarkoitukseeni ja siitä lähdin muovailemaan erilaisia korvaihtoehtoja (kuva 9, s. 28).

***Tunsin
tarvitsevani
työhöni
kolmiulotteista
näkemystä.***

KUVA 9. Hahmomalleja. (Ruskola 2015.)

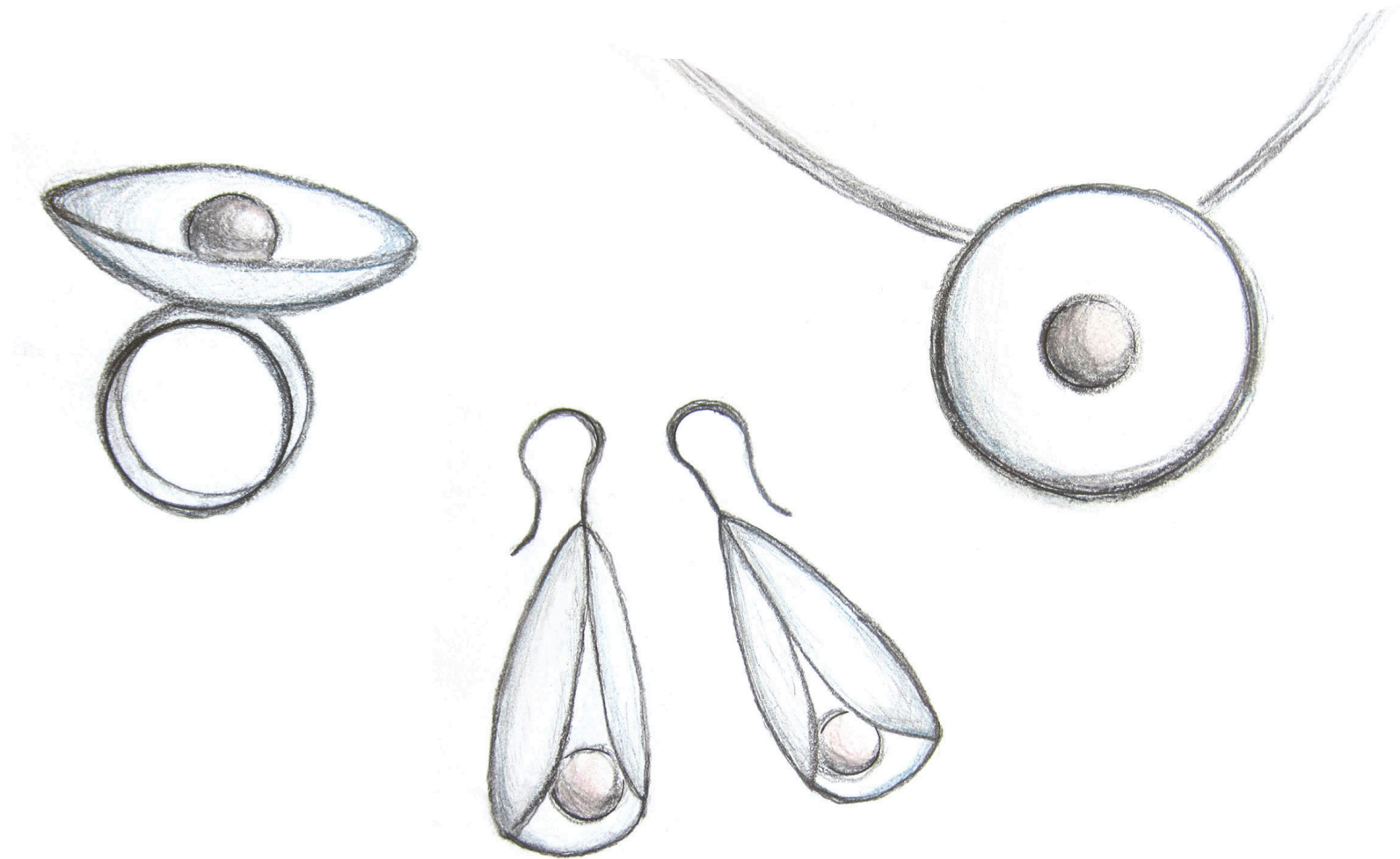
3.4 Konseptien valitseminen

Hahmomallien pohjalta lähdin luonnostelemaan korusarjaa (*kuva 10, s. 30*). Tavoitteenani oli koota hahmomalleista sarja, jossa kaikki siihen kuuluvat osaset olisivat sopusoinnussa keskenään. Tärkeää minulle oli myös, että kaikkia sarjan koruja pystyisi tyylikkäästi kantamaan yllään myös samanaikaisesti. Nämä olivat kriteerit, jotka vaikuttivat konseptien valintaan sekä korusarjan muotoon.

Seuraavaksi 3D-mallinsin esityskuvat korusarjastani (*kuva 11, s. 31*). Esityskuvat ovat visualisointeja pidemmälle edenneistä konsepteista, ja ne esittävät ideat niin positiivisessa valossa kuin mahdollista. Esityskuvien tarkoitus on esitellä konsepteja tuotekehitysryhmän ulkopuolisille vaikuttajille, kuten asiakkaalle, yrityksen johdolle, jälleenmyyjille tai käyttäjille. (*Kettunen 2001, 96.*) Esityskuvia mallintaessani minulle tarkentui kunkin korun kolmiulotteinen rakenne ja tämän myötä muutin muun muassa sormuksen litteän rungon pyöreäksi. Mielestäni pyöreä runko tekee sormuksen muotokielestä yhtenäisemmän.

Tavoitteenani oli koota sarja, jossa kaikki siihen kuuluvat osaset olisivat sopusoinnussa keskenään.

KUVA 10. Korusarjan luonnostelua. (Ruskola 2015.)

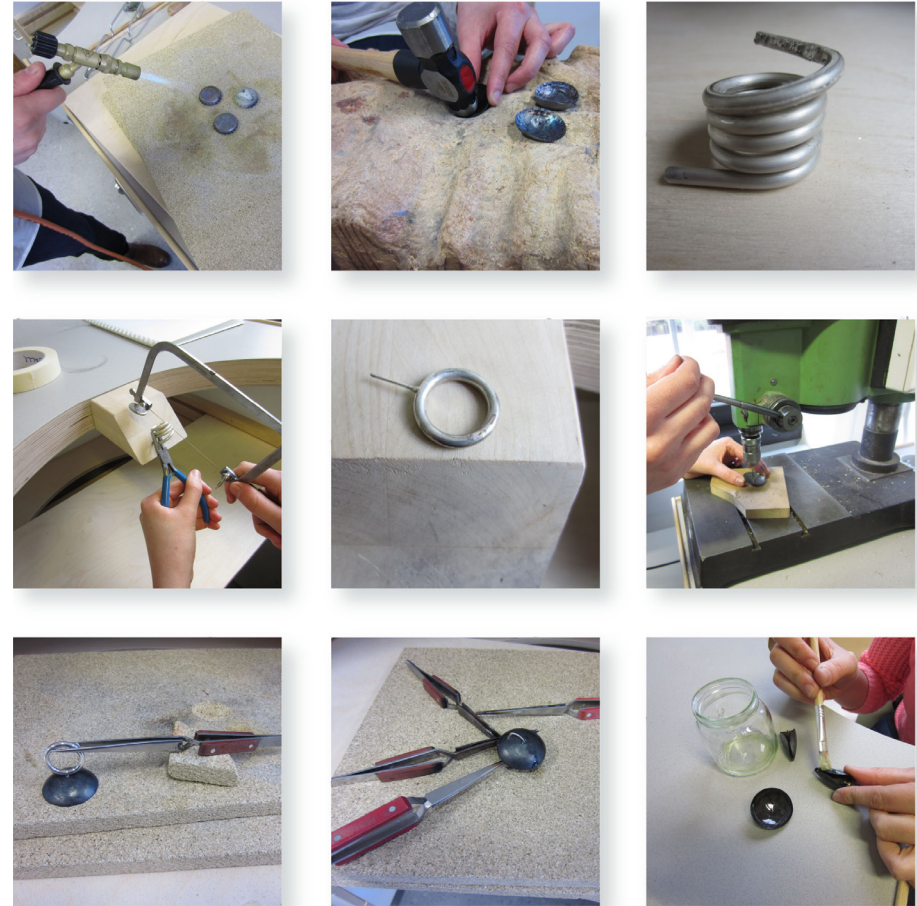

KUVA 11. 3D-mallinnukset korusarjasta. (Ruskola 2015.)

3.5 Prototyyppien valmistaminen

Kettusen mukaan prototyyppi on kehittyneempi ja viimeistelty malli, joka toimii kuin lopullinen tuote, mutta jonka valmistamisessa ei välttämättä ole käytetty samoja materiaaleja kuin lopullisessa tuotteessa tullaan käyttämään. Alfa-prototyyppi taas on toimiva malli, joka on valmistettu oikeista materiaaleista, mutta sitä ei ole valmistettu lopullisella tuotantomenetelmällä. (Kettunen 2001, 98–101.) Esityskuvien myötä valmistin prototyypit lopullisista materiaalista eli teräksisistä kruunukorkeista, 925-hopeasta sekä aidoista helmistä.

Valmistusprosessi oli mielekäs ja se koostui monista työvaiheista (kuva 12). Pyrin valmistamaan korujen saman työvaiheen samalla kertaa. Jatkossa, kun valmistan koruja usemman kappaleen kerrallaan, kannattaa minun siirtyä vielä enemmän tämäntyyppiseen sarjamaiseen työskentelytapaan. Näin valmistusprosessi etenenisi jouhevammin.

KUVA 12. Työvaiheita prototyyppien valmistamisesta.
(Ruskola 2015.)

4 Ruusa-korusarja

Olen tyytyväinen valmistamiini prototyyppeihin (kuvat 13, s. 34 ja 14, s. 35) ja tästä on hyvä lähteä kohti seuraavia vaiheita. Mieleeni tulee jo muutama kehitysehdotus, jotka aion seuraavissa prototyypeissäni toteuttaa. Sormuksen rungosta voisin tehdä hieman kapeamman, sillä näin se sointuisi paremmin ohuen omega-ketjun kanssa ja samalla materiaalikulutkin pienentyisivät. Korvakorun rullamainen muoto toimisi hyvin myös kaulakoruna sekä sormuksena ja päinvas-toin. Korusarjaa olisi hyvä olla saatavilla muun värisilläkin helmillä ja kivillä. Kun vaihtoehtoja on enemmän, asiakas löytää suuremmalla todennäköisyydellä itselleen sopivan korun. Erivärisistä koruista pystyy myös kokoamaan haluamansa korusetin.

Mielestäni suunnitteluprosessin alkuvaiheessa tekemistäni kuvatauluista esiin nousseet asiat toteutuvat hyvin valmiissa prototyypeissä. Onnistuin luomaan korusarjastani kauniin ja tasapainoisen kokonaisuuden, pienellä ripauksella leikkisyyttä. Helmi tuo koruun eleganttiutta ja on mielenkiintoinen sekä toimiva vastapari työstetylle pullonkorkille. Uskon, että korujani pystyy kantamaan niin muoto-kielensä kuin kestäväyytensä puolesta yllään ylpeänä myös vuosikymmenien päästä.

Kruunukorkeista tekemissäni koruissa olisi varmasti potentiaalia miestenkin koruiksi. Kalvosinnapit ja solmioneula voisivat olla hyvä lisä korumallistooni. Myös naisille suunnattujen korujen valikoimaa voisin laajentaa. Uskoisin rintakoruille, rannekoruille, nappimallisille korvakoruille sekä hiuskoruille löytyvän asiakaskuntaa.

Arvostan kierrätysmateriaalista valmistetussa tuotteessa sitä, ettei kierrätysmateriaali huuda alkuperäänsä. On paljon mielenkiintoisempaa, jos ei heti hoksaakaan, mitä materiaaleja tuotteeseen on käytetty. Mielestäni olen onnistunut hyvin tavoitteessani työstää kierrätysmateriaalia oivaltavalla tavalla. Ensisilmäyksellä harva tunnistaakaan näitä kaarevia kappaleita entisiksi olut- ja virvoitusjuomapullojen korkeiksi. Ajoittainen häivähdys hammastuksesta korkin reunassa saattaa olla ainoa asia, joka kertoo kruunukorkkien edellisestä elämästä.

**Arvostan sitä,
ettei kierrätys-
materiaali huuda
alkuperäänsä.**

KUVA 13. Valmis korusarja. (Ruskola 2015.)

KUVA 14. Korusarjani käyttäjäkuva.
(Ruskola 2015.)
(Malli: Reetta Tikkanen)

4.1 Tarinan tärkeys

Juhana Torkin kirjasta *Tarinan valta – Kertomus luolamiehen paluusta* selviää, kuinka tarinan kertominen on osa ihmisyyttä ja ihmisen alkuperäisin tapa viestiä. Elinympäristömme on täynnä jatkuvasti kehittyvää teknologiaa, mutta aivomme eivät ole kehittyneet sen suuremmin noin 50 000 vuoteen. Ihminen on edelleenkin olemukseltaan Homo narrans eli kertova ihminen. (Torkki 2014, 7.)

Torkki määrittelee tarinan seuraavasti: Tarina on tunnetta ja merkitystä. Se on ihmisen havaitsema neliulotteinen hahmo, jonka havaitsemisesta ihminen saa mielihyvää. Tarinaa on se, mikä antaa ihmiselle jotakin, mihin uskoa. Torkin mukaan tarinat ovat alkaneet yhä enemmän vaikuttaa myös länsimaissa ja monilla aloilla on tapahtumassa siirtymä järjestä takaisin tarinaan. Tämä saattaa johtua tiedon ylitarjonnasta sekä yleisestä demokratisoitumisesta niin mediassa, politiikassa kuin yritysmaailmassa. Kaiken kohinan keskellä ihminen ilahtuu yksinkertaisista viesteistä, jotka on rakennettu tarinoiksi. (Torkki 2014, 129.)

Anne Äyväri *Käsityöyrityksen markkinointi* –kirjan mukaan hyvä tarina elää tuotteen mukana ja yhdistyy kohderyhmälle tärkeään asiaan, joka palautuu mieleen tuotetta käytettäessä (Äyväri 2000, 54.). Tarinan luominen tuotteen taustalle on ollut minulle selvää muotoilun opintojeni alusta alkaen. Ehkäpä olen ymmärtänyt tarinoiden tärkeyden ja tunteiden vaikutuksen markkinoinnissa oman reagoititapani kautta. Nautin tarinoiden luomisesta ja kirjoittamisesta. Mielestäni toimiva tarina on yksinkertainen ja herkkä – kuin tuotteen sielu.

Tuotteen nimeäminen on myös osa sen tarinaa. Äyväri toteaaakin, että hyvä nimi kuvaa tuotetta, jää mieleen ja on helppo sanoa ja hahmottaa kirjoitettuna (Äyväri 2000, 54.). Monen päivän ajan pyöriteltäni suomen ja englannin kielen sanoja kierrätykseen ja koruihin liittyen, keksin viimein koruilleni kuvaavan nimen. Korusarjani nimeksi valikoitui *Ruusa – korut kruunukorkeista*. Nimi pohjautuu kruunukorkki- ja roosa-sanaan, jotka molemmat ovat koruihini vahvasti kytkeytyviä sanoja. Korujeni tarinan halusin tuovan esiin koruissa käytetyn kierrätysmateriaalin sekä kontrastin klassisen helmen ja erikoisemman materiaalin, pullonkorkin välillä.

Ruusa.
Korut kruunukorkeista
korostavat kauneuttasi
klassisella kontrastilla.

4.2 Mietteitä kaupallisuudesta

Korut, jotka olen valmistanut, ovat kaupallisen tuotteen prototyyppejä. Alusta asti tavoitteenani on ollut lopulta valmistaa kaupallinen tuote. Kettusen mukaan konseptista tulee tuote, vasta kun se on myyty menestyksekkäästi markkinoilla. Ennen tätä se on yhä kehitteillä, vaikka sitä jo markkinoidaan. (*Kettunen 2001, 59.*) Tulevaisuudessa tarkoitukseni onkin testata prototyyppejä sekä saada käyttäjäpalautetta ja tämän myötä kehittää niitä entisestään.

Valmistusmenetelmän nopeuttaminen tulee jatkossa olemaan yksi pohdinnan aihe. Tämä liittyy vahvasti myös hinnoitteluun ja hinnoitteluun tulenkin perehtymään tarkemmin, kun Ruusa-korujeni valmistusprosessi on selkeytynyt. Tuotteeseen käytettävän valmistusajan on oltava kohtuullinen, sillä muun muassa siitä muodostuu materiaalikustannusten kanssa tuotteen hinta. Tuote pitää pystyä myymään kilpailukykyisellä hinnalla. Järkevää saattaisikin olla saman tuotekategorian tuotteen suunnitteleminen eri hintaluokkiin. Esimerkiksi kaulakorua voisi olla eri versiona, näyttävämpänä ja pelkistettynä. Tähtään siihen, että Ruusa-korut kilpailevat muiden jalometallista valmistettujen korujen kanssa, eivät pelkästään kierrätysmateriaalista valmistettujen tuotteiden kanssa. Näin ollen kohde-ryhmä ja markkinat korusarjalleni ovat suuremmat.

Korusarjan pakkaus ja logo ovat osa markkinointia. Ne tulevat ajankohtaisimmiksi mietinnän aiheiksi, kun korujen valmistusmenetelmät selkeytyvät, ja aloitan Ruusa-korusarjani markkinoinnin ja myynnin. Haluan pakkauksen jatkavan samaa linjaa ja tunnelmaa, mikä koruista välittyy. Äyväriin mukaan myyntipakkauksen pääasiallinen tarkoitus on myynnin edistäminen. Mielestäni kauniin ja

tyylikkään pakkauksen tärkeys korostuu, kun tuote ostetaan lahjaksi. Myyntipakkaus voi olla myös tuotteen käyttöön liittyvä, esimerkiksi korurasiolla on useimmiten käyttöä korun säilytyksessä asiakkaan kotonakin. (*Äyväri 2000, 55.*)

Olen valmistanut korusarjan omalle tulevalle yritykselleni ja työhuoneen tai pajatilan etsiminen on suunnitelmissani. Myymäläpuolta työtilaani on tuskin aivan lähiaikoina tulossa, joten tuotteilleni täytyy miettiä muunlaisia myyntikanavia. Jälleenmyyjät, verkkokaupat sekä myyntitapahtumat voisivat olla oivia kanavia korujeni myyntiin.

**Tähtään siihen,
että Ruusa-korut
kilpailevat muiden
jalometallista
valmistettujen
korujen kanssa.**

5 Risut ja ruusut

Kuopion **Taito Shopin** myymälänhoitaja **Mervi Lankinen** kuvailee korujani näyttäväksi ja muhkeiksi. Hänen mukaansa koruni näyttävät ja tuntuvat kevyiltä, mikä lisää käyttömukavuutta erityisesti korvakuissa. Tiedustellessani, mikä osa koruista mahtaa olla kierrätysmateriaalia, hän muuttuu miettelijäksi ja veikkaa kruunukorkista kuperaksi muokkaamaani osaa pelliksi tai tummennetuksi ja emaloiduksi hopeaksi. Hämmästyks on suuri, kun kerron kuperien osien olevan entiseltään elämältään pullonkorkkeja. (Lankinen 2015.)

Lankista viehättää korkin pinnalla olevat sävyvaihtelut. Hän sanoo niiden tekevän korusta mielenkiintoisen ja herkän. Häntä miellyttää korun väriyhdistelmä, tumma korkki ja vaaleanpunainen helmi. Myös karskin teräksen ja herkän helmen kontrastia hän pitää mukavana. Lankinen ehdottaa, että voisin kokeilla seuraavissa koruissani eri sävyisiä helmiä tai vaikka hopeapalloja. (Lankinen 2015.)

Ostajaryhmän Lankinen arvelee jakautuvan kahteen osaan: kierrätyshenkisiin ihmisiin sekä keski-ikäen ylittäneisiin naishenkilöihin, jotka haluavat leikitellä pukeutumisellaan. Koruni kierrätysteemaa hän kehottaa jollain tapaa avaamaan, sillä ensisilmäyksellä korusta ei huomaa, että materiaalina on käytetty pullonkorkkia. (Lankinen 2015.)

Lankisen mielestä korusarjani voisi hyvinkin olla heillä jälleenmyynnissä, sillä se on selkeä muotokieleltään ja sopii monenlaiseen asuun. Hänen on hankala antaa koruistani hinta-arviota, sillä siihen vaikuttavat materiaalit ja työprosessi, joista hänellä ei ole tarkkaa tietoa. Myös myyntipaikka vaikuttaa hintaan. Lopulta Lankinen arvi-

oi sormuksen ja korvakorujen hinnaksi 50–60 euroa. Kaulakoru voisi hänen mukaansa olla hinnaltaan hieman korkeampi kuin muut sarjan osat. Työssään Kuopion Taito Shopissa, Lankinen on huomannut, että 80 euron ylittävä tuote vaatii asiakkaalta paljon harkinta-aikaa. (Lankinen 2015.)

Töissään kierrätysmateriaalia ennakoluulottomasti käyttävä koruseppä **Matti Mattsson** kuvaa korusarjaani herkäksi ja kevyeksi. Hänkään ei arvaa korujeni kierrätysmateriaalin alkuperää. Kun kerron tehneeni kuperat kappaleet pullonkorkeista, Mattsson hymyilee ja sanoo, että on nähnyt paljon koruja pullonkorkeista, mutta nämä ovat erilaisia. Hän pitää siitä, ettei materiaalin alkuperä ole heti tunnistettavissa. Hän viehättyy erityisesti korvakoruista ja ehdottaa, että kokeilisin seuraavissa malleissani pyöreiden helmien sijaan pitkulaisia tai muun muotoisia helmiä. Näin korusta voisi tulla entistä herkeempi ja runollinen. Hän kehottaa myös keksimään helmen liimauksen tilalle muunlaisen ratkaisun ja rakenteen, sillä se lisäisi korun valmistuksen ammattimaisuutta ja tekisi myös valmistusprosessista mukavamman. (Mattsson 2015.)

Mattsson kiinnittää huomiota korkin reunojen terävyyteen sormuksessa. Pian hän kuitenkin huomaa, ettei kaulakorun korkissa olekaan samaa ongelmaa. Hän ehdottaa kokeilemaan reunan hiomista ja pohtii, voisiko hiominen vaalentaa reunaa ja tuoda koruun samalla hauskan yksityiskohdan. (Mattsson 2015.)

Hinta-arviota korusarjalleni tiedustellessani Mattsson arvioi korvakorujeni hinnaksi 60–80 euroa. Hän kertoo hinnoitteluun vaikuttavan paljon se, missä koruja myydään. Esimerkkinä hän kertoo omien tuotteidensa hintojen olevan ulkomailla hieman korkeammat. Saksa-ssa kierrätys-alan messuilla ollessaan hänen hyvällä ystävällään, paikallisella korusepällä on tapana hinnoitella Mattssonin tuotteet uudelleen ja aina korkeammiksi, mitä hän itse olisi ajatellut. Korkeammista hinnoista huolimatta tuotteet menevät hyvin kaupaksi. (Mattsson 2015.)

Keskustelun loppupuolella Mattsson ottaa puheeksi korusarjani esittelyrasian (kuva 15, s.40). Hän sanoo sen sopivan hienosti korusarjani tyyliin sekä muotokieleen ja kehuu, että olen ymmärtänyt hyvin pakkauksen merkityksen korujen esittelyssä. Mattsson muistuttaa, että hyvä pakkaus voi nostaa korun hintaa. Hän ehdottaa, että rasia voisi tässä tapauksessa olla myös esittelyteline. Messuilla ja myyntitapah- tumissa erikokoisista, pyöreistä rasioista voisi rakentaa tyylikkäitä kokonaisuuksia. Kun esittelytelineitä ei ole erikseen, säästyy tilaa ja kun tuote halutaan ostaa, pakkaus onkin jo tuotteen alla. (Mattsson 2015.)

Kuopiolaisessa korupajaliikkeessä **Sinisessä Sillassa** työskentelevä korumuotoilija **Hanna Korhosen** mielestä korusarjani on hyvännäköinen ja tyylikäs. Hän kuvaa korusarjaani persoonalliseksi ja toteaa, ettei tällaisia koruja ihan ensimmäisenä tule vastaan. Korhonen veikkaa pullonkorkkia patinoiduksi hopeaksi tai vinyyliksi. Kun kerron korun kierrätysmateriaaliosan olevan pullonkorkista, hän kehuu, että olen osannut hyödyntää tätä materiaalia hyvin. (Korhonen 2015.)

Korhonen pitää mahdollisena sitä, että korusarjani voisi olla heillä jälleenmyynnissä. Hänen mukaansa, asiakkaat varmasti ottaisivat korusarjani ilahtuneina vastaan, sillä koruissani yhdistyy jalometalli sekä kierrätysmateriaali ja kierrättäminen on monelle tärkeä pointti. Korusarjani ostajakunnan Korhonen arvelee muodostuvan samasta ryhmästä, mitä heilläkin enimmäkseen asioi, eli 30–50 -vuotiaista naishenkilöistä. (Korhonen 2015.)

Korhonen kokee korusarjani hinta-arvion tekemisen hankalaksi. Hänen mukaansa tuotteen hinta määräytyy pitkälti siihen kuluneen työskentelyajan kautta. Lisäksi hintaan vaikuttavat ketjun ja muiden raaka-aineiden kustannukset. Lopulta hän arvio korusarjani yksittäisen korun hintahaitariksi 50–100 euroa. (Korhonen 2015.)

Korhonen ehdottaa, että voisin kokeilla helmen tilalle lasi- ja kivi- helmiä. Hän muistuttaa korun liitoskohtien sekä ripustuslenkkienkin olevan tärkeä osa korua ja kehottaakin tekemään korvakorun koukusta sekä lenkistä entistä enemmän korun muotokieltä tukevan ja sitä jatkavan. Lopuksi kiitän keskustelusta ja kerron ottavani yhteyttä uudelleen hieman tuonnempana jälleenmyynnin merkeissä. Korhonen nyökkää hymyillen ja sanoo: ”Hyvää työtä, jatka samaan malliin.” (Korhonen 2015.)

KUVA 15. Esittelyrasiani. (Ruskola 2015.)

Olen iloinen saamastani positiivisesta palautteesta sekä hyvistä kehitysehdotuksista. Aion ehdottomasti ottaa niistä onkeeni ja toteuttaa saamani kehitysehdotukset. Tulen kokeilemaan eriväristen helmien sekä lasi- ja kivihielmien yhdistämistä työstettyyn kruunukorkkiin. Tarkoitukseni on myös kokeilla pullonkorkin reunan hiomista sekä selvittää pitkulaisten helmien toimivuutta korussani.

Haluan nopeuttaa ja selkeyttää Ruusa-korujeni valmistusprosessia. Itselläni on käynyt mielessä, että helmen liimauksen tilalle olisi hyvä keksiä jokin muu ratkaisu. Mattssonin (2015) kommentti, että tämä toisi korun valmistukseen ammattimaisuutta, antoi lisäpontta ajatukselleni. Myös Korhosen (2015) kehotuksen korujen liitoskoh-
tien ja ripustuslenkkien tekemisen enemmän korun muotokieltä tukeväksi aion toteuttaa.

Odotan Ruusa-korujeni myynnin tulevan ajankohtaiseksi, jotta pääsen toteuttamaan Mattssonin (2015) ehdotuksen pyöreistä myyntirasioista, jotka samalla toimisivat esittelytelineinä. Ehdotus on käytännöllinen ja pyöreistä, erikokoisista rasioista saa varmasti tehtyä tyylikkään ja oivaltavan kokonaisuuden.

Mielenkiintoista oli huomata, ettei kukaan kolmesta palautetta antaneesta henkilöstä tunnistanut korun kierrätysmateriaaliosaa metallisesta pullonkorkista tehdyksi. Kierrätysteema tuo korulle lisäarvoa ja sitä aionkin tulevaisuudessa avata esimerkiksi tuotekortissa kerrottavan tarinan avulla.

6 Pohdinta

Opinnäytetyöni tekemistä voisin verrata pitkään vaellukseen vuoristoisessa maastossa. Matkalla vastaan tuli huippuja ja suvantoja, onnistumisen kokemuksia ja turhautumisia. Nyt päämäärätietoisesti matkan kuljettuani, voin todeta matkan olleen vaivan arvoinen. Opinnäytetyöni myötä tunnen kehittyneeni niin muotoilijana kuin yksityishenkilönä. Ammatillisen otteen kehittymisen lisäksi olen oppinut muun muassa priorisoimaan asioita sekä pyytämään apua ympärilläni olevilta ihmisiltä.

Tämä työ on tähänastisen elämäni laajin ja eniten aikaa vienyt kirjallinen työ. Turhautumisen tunteiden vallatessa muistuttelinkin itselleni opinnäytetyön olevan osaamisen näytön lisäksi myös oppimiskokemus. **Bengt Renanderin** kirjassa (2003, 43) *Luovan prosessin tunteet* kerrotaan, että epävarmuus ja kasvukipujakin muistuttavat tunteet ovat merkki prosessin kehittymisestä ja edistymisestä. Tämän sisäistettyäni minun on helpompi ymmärtää opinnäytetyöprosessini alkuvaiheen epäilyksen tunteita. Kun aloitan seuraavaa luovaa työtäni ja tiedostan epämurkuvienkin tunteiden kuuluvan luovaan prosessiin, pystyn ehkä helpommin hyväksymään ne ja käyttämään voimavaranani.

Ruusa-korusarjassa riittää jatkokehitteltävää ja prosessia korusarjan parissa aionkin jatkaa. Olen kiitollinen saamastani hyvästä ja kannustavasta ja palautteesta, mikä näin koru- ja jalometallimuotoilijaksi valmistumisen kynnyksellä tulee enemmän kuin tarpeeseen. Myös kehitysehdotuksia oli mukava kuulla. Näen korusarjani tulevaisuuden erittäin valoisana.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli luoda pohjaa korusarjalle, jonka yhtenä elementtinä olen käyttänyt kierrätysmateriaalia. Tavoitteenani oli suunnitella ja valmistaa kaupallisen tuotteen prototyyppejä, jotka voin myöhemmin yksityisyrittäjänä viedä markkinoille. Mielestäni olen onnistunut täyttämään asettamani tavoitteet paremmin kuin hyvin. Olen onnistunut luomaan persoonallisen, herkän ja kauniin korusarjan, jota ollaan jo valmiina ottamaan jälleenmyyntiin. Uteliaana lähdän kehittämään korusarjaani ja katsomaan minne tie Ruusa-korujeni kanssa vielä johtaakaan.

Asia, jonka vielä lopuksi haluan nostaa esiin, on opinnäytetyöprosessini aikana tapahtunut koulumme muutto eri tiloihin. Työtilojen puute ja epätietoisuus niiden valmistumisesta toivat omat haasteensa ja vaikeuttivat prosessin kulkua. Opinnäytetyöprosessini oli haastava monen tekijän johdosta sekä moninaisempi, kuin alkuun osasin kuvitellakaan. Hyvillä mielin voin kuitenkin todeta olevani tyytyväinen lopputulokseen. Juuri monien haasteiden takia voin olla itsestäni entistä ylpeämpi saadessani opinnäytetyöni päätökseen.

”

***Matkalla vastaan
tuli huippuja ja
suvantoja, onnistu-
misen kokemuksia
ja turhautumisia.***

Lähteet

BIEDERMANN, Hans 2002. Suuri symbolikirja. Kuudes painos. Juva: WS Bookwell Oy.

COELHO, Paulo 2007. Elämä – kauneimmat mietelauseet. Neljäs painos. Helsinki: Bazar Kustannus Oy.

ELLI HUKKA s.a. Muotoilija Elli Hukan verkkosivusto. [Viitattu 2015-3-5] Saatavissa: <http://www.ellihukka.net/>

EVOLUM s.a. Evolum-designyrityksen verkkosivusto. [Viitattu 2015-3-5] Saatavissa: <http://www.evolum.fi/>

GEISER, Kenneth 2001. Material Matter. Toward a Sustainable Materials Policy. London: The MIT Press.

GLOBE HOPE 2014. Globe Hope -designyrityksen verkkosivusto. [Viitattu 2015-2-5] Saatavissa: <https://www.globehope.com/fi/>

HAAPAMÄKI, Tanja 2006. Roskasta designbrändiksi. Case Secco ja Globe Hope. Pro Gradu -tutkielma. Saatavana: <http://tampub.uta.fi/handle/10024/93761> [Viitattu 2015-2-5]

KEINONEN, Turkka, JÄÄSKÖ, Vesa 2004. Tuotekonseptointi. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy.

KETTUNEN, Ilkka 2013. Mielekkyyden muotoilu. Kuusamo: Aatepaja.

KETTUNEN, Ilkka 2001. Muodon palapeli. Porvoo: WS Bookwell Oy.

KORHONEN, Hanna 2015-4-24. Korumuotoilija. [Keskustelu] Kuopio: Sininen Silta

LANKINEN, Mervi 2015-4-20. Kuopion Taito Shopin myymälänhoitaja. [Keskustelu] Kuopio: Taito Shop.

MATTSSON, Matti 2015-4-20. Koruseppä. [Keskustelu] Kuopio: Matti Mattssonin korupaja.

MOISANDER, Johanna 2001. Representation of a green consumerism: A constructionist critique. Helsinki: Helsinki School of Economics and Business Administration – HeSe Print.

NIEMELÄ, Mirja 2010. Kestävää muotoilua mallintamassa – Tulkitseva käsitetutkimus taideteollisen muotoilun näkökulmasta. Jyväskylä: Bookwell Oy.

RENANDER, Bengt 2003. Luovan prosessin tunteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.

RÄSÄNEN Jenni, RANNA Pia 2012. Suomalainen ecodesign-ala ja sen kehittämismahdollisuudet – Tutkimus poistomateriaaleja uusissa tuotteissa hyödyntävistä yrityksistä. Saatavissa: <http://www.kierratystehdas.fi/yhdistys/julkaisut/> [Viitattu 2015-5-2]

TORKKI, Juhana 2014. Tarinan valta – Kertomus luolamiehen paluusta. Toinen painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

YMPÄRISTÖSANASTO, 1998. Ympäristöalan keskeiset käsitteet ja termit. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

ÄYVÄRI, Anne 2000. Käsiyöyrityksen markkinointi. Käsi- ja taide-teollisuusliitto ry. Helsinki: Yliopistonpaino.

Kuvat ja kuvat

ETUKANSI. Ruskola, S. 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 1. Ensimmäinen koruni pullonkorkeista. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 2. Alumiinitölkkien kierrätystä. Palpa s.a. [viitattu 2015-4-24]. Saatavissa: <http://www.palpa.fi/files/palpa2011/kuvapankki/8864.jpg>

KUVA 3. Esikko-olkalaukku, Globe Hope. Globe Hope 2014. [viitattu 2015-3-20]. Saatavissa: <https://www.globehope.com/fi/products/bags/esikko.html>

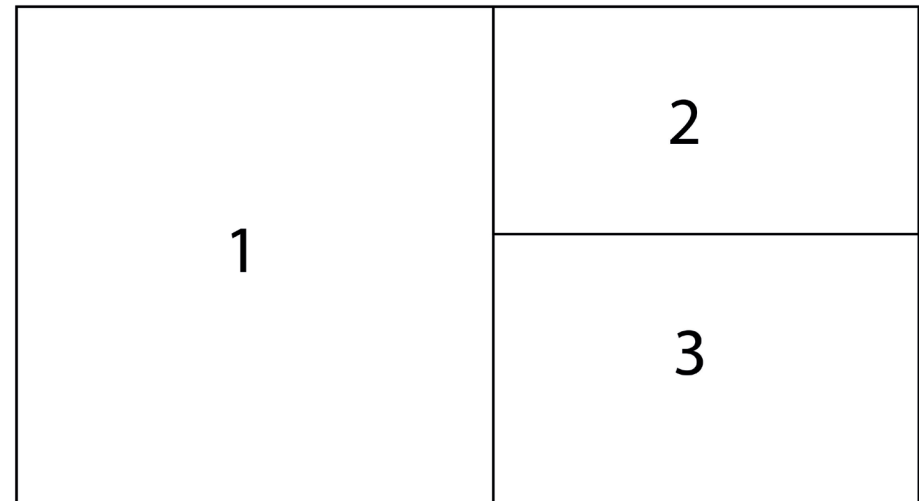
KUVA 4. Onni-valaisin, Jukka Isotalo. Evolum s.a. [viitattu 2015-3-20]. Saatavissa: <http://www.evolum.fi/galleria/index.html>

KUVA 5. Lempiväri-kaulakoruja, Elli Hukka. Elli Hukka s.a.

1. Monivärinen kaulakoru. [viitattu 2015-3-20]. Saatavissa: <https://holvi.com/shop/ellihukka/product/3963d0ecb27ce8e-f324289704c84973b/>

2. Kenno-kaulakoru. [viitattu 2015-3-20]. Saatavissa: <https://holvi.com/shop/ellihukka/product/e134365734d9cb25f874b623fa0b-2be5/>

3. Helmikaulakoru. [viitattu 2015-3-20]. Saatavissa: <https://holvi.com/shop/ellihukka/product/153cdb49f1b62a4d443637a-55d23ce00/>

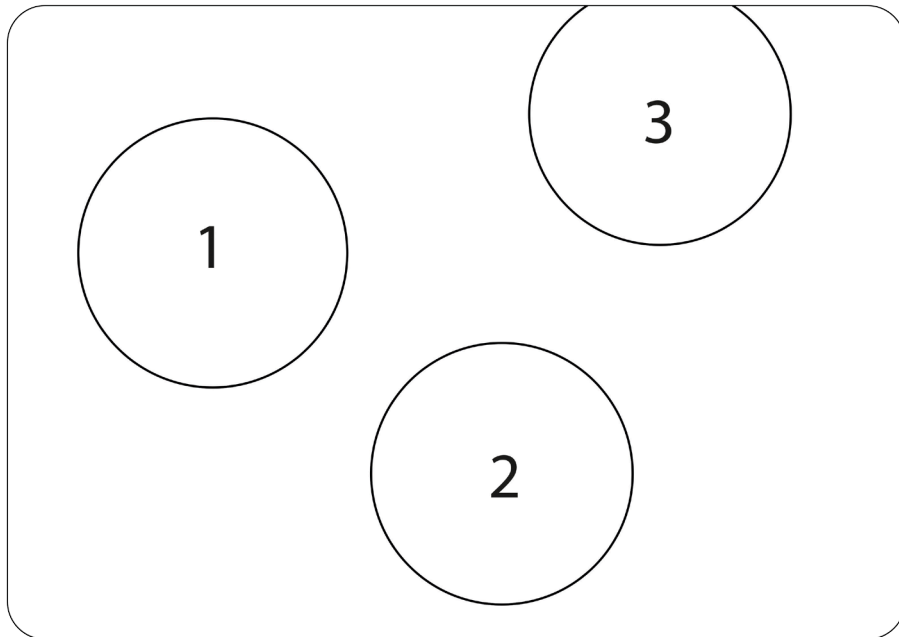

KUVA 6. Muotokielitaulu. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

1. Tähtitaivas. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: <http://vivas.fi/25-paikka-maapallolla-joiden-olemassaoloa-on-vaikea-uskoa/>

2. Kivet. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: <http://pixabay.com/fi/saldo-kivet-pinottu-tasapaino-meri-460648/>

3. Simpukka. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: http://davidadamson-jewelry.com/pearls_a_lovely_irritant/

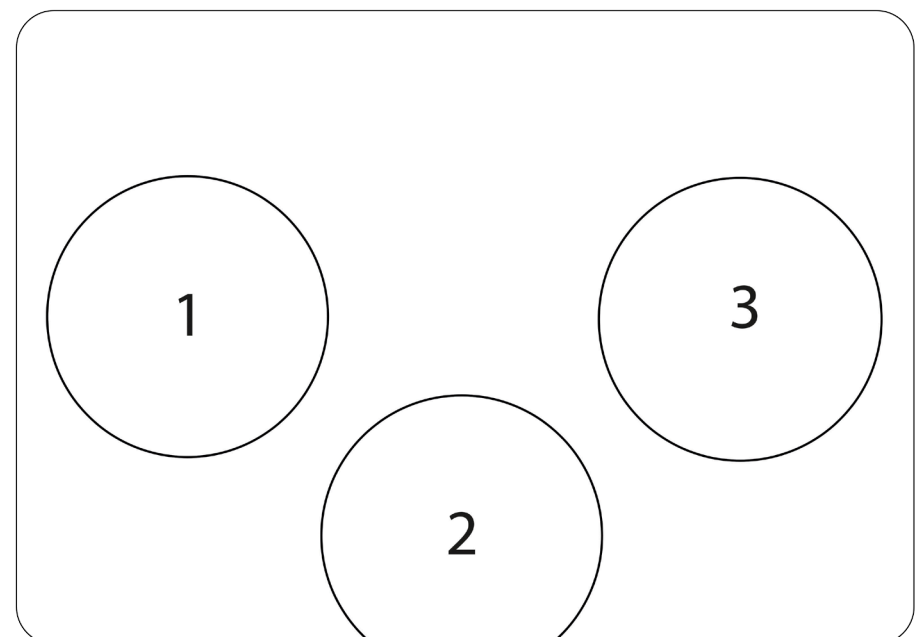

KUVA 7. Tunnelmataulu. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

1. Saippuakuplatyttö. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: <http://valoratuvidaesgratis.blogspot.fi/>

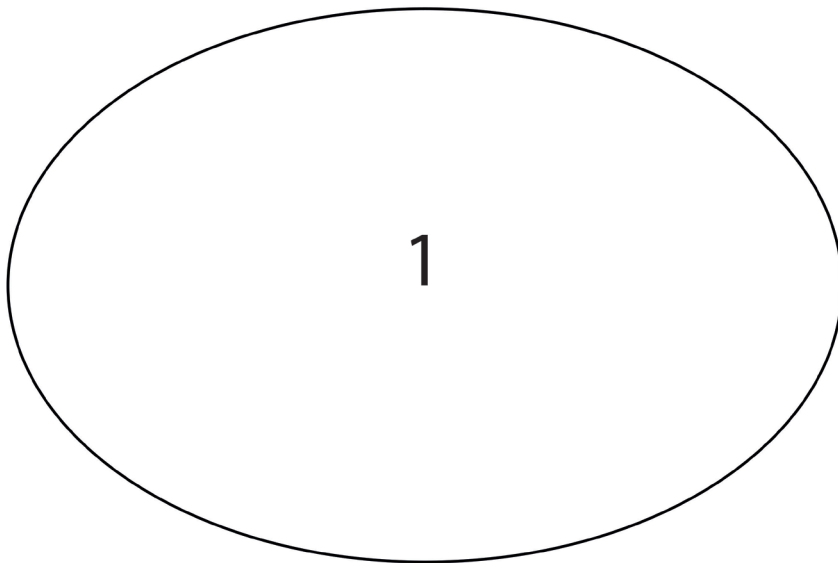
2. Rantakallio. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: <https://www.pharmadata.fi/tyo-ja-ura/Sivut/default.aspx/>

3. Bulevardi. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: <http://kaisaphoto.com/52-towns-helsinki/>

KUVA 8. Käyttäjätäulu. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

1. Nainen kahvilassa. [viitattu 2015-3-10]. Saatavissa: <http://www.corbisimages.com/stock-photo/rights-managed/42-35099204/woman-using-electronic-tablet-in-coffee-shop/>

KUVA 9. Hahmomalleja. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 10. Korusarjan luonnostelua. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä.

KUVA 11. 3D-mallinnukset korusarjasta. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 12. Työvaiheita prototyyppien valmistamisesta. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 13. Valmis korusarja. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 14. Korusarjani käyttäjäkuva. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVA 15. Esittelyrasiani. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVIO 1. Uudenlainen muotoiluprosessi. Kettunen, Ilkka 2001. Teoksessa Mielekkyyden muotoilu, sivu 17.

KUVIO 2. Työnkulkukaavio. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

KUVIO 3. Kestävän muotoilun käsitteistöä. Ruskola, Saara 2015. Saatavissa: Tekijä

TAKAKANSI. Ruskola. 2015. Saatavissa: Tekijä

Saara
Runkola

2015